

Colias hyale L. in 1934.

Dank zij nadere inlichtingen van de heeren Bentinck, Ceton, Loggen, Van der Meulen en Tolman en de publicatie van eenige waarnemingen door den heer Lempke op blz. 109 van deel IX der E. B. kunnen wij thans de mededeelingen, afgedrukt op blz. 97 van hetzelfde deel, aanvullen en een samenvatting geven van wat er over het voorkomen van *Colias hyale* L. in ons land gedurende het jaar 1934 is bekend geworden. Behalve de 2 exx. van begin Juni, vermeld onder 1) en 2) op blz. 97, zijn alle vlinders gezien tusschen 12 Juli en 27 Augustus. Ze zijn waargenomen in zes provincies: Limburg (Schin op Geul, Ransdaal, de Welterberg, Hoensbroek, Vaesrade, Nuth), Gelderland (Lobith, Aalten, Eerbeek), Overijssel (Lonneker), Utrecht (Amerongen, Soest), Noord-Holland (Hilversum, Watergraafsmeer, Amsterdam, omgeving van Schoorl, zeedijk Camperduin) en Zeeland (Cadzand). In de meeste gevallen vlogen de vlinders op klavervelden, soms langs een spoordijk (Nuth en Watergraafsmeer); te Amerongen waren ze talrijk in de uiterwaarden, in Soest vloog er één „boven een daggeldersakkertje”.

Omtrent de gedragingen van *hyale* schrijft de heer Ceton o.a.: „Deze vlinders hadden hier [bij Nuth] een zeer bepaald, klein vliegterrein langs een spoordijk, waar ze dagen achtereen voortdurend heen en weer vlogen, als de zon scheen, en slechts aan den zonnkant.” En de heer Tolman deelt mee: „Ons eerste exemplaar namen wij waar op 21 Aug. en wel rustig honing zuigend langs het Noord-Hollandsch kanaal tusschen Schoorldam en Zijpersluis. Het werd verzameld (collectie-Lempke). Ten tweede male maakten wij kennis met *hyale* op 27 Aug. langs de Hondsbossche zee-wering. Tusschen Camperduin en Petten zagen wij er een zevental vliegen, over 't algemeen zeer snel en onstuimig. Van dit rille wild konden wij er maar een tweetal vangen (eveneens collectie-Lempke). De minst schuwe wijdden hun aandacht vooral aan een tweetal planten: herfstleeuwentand (*Leontodon autumnalis* L.) en — in hoofdzaak — roode klaver (*Trifolium pratense* L.)”

Verder had de heer Ceton de vriendelijkheid onze aandacht te vestigen op een artikel in de Int. Ent. Zeitschrift Guben, 15. November 1934, waar op pag. 392—394 Carl F i n k e interessante mededeelingen doet over een „Massenflug der II. Gen. im Juli 1934” in de onmiddellijke nabijheid van Göttingen. Een „Unmenge” vlinders, waarbij ook Pieriden ongewoon talrijk waren, vlogen daar op een oud lucerneveld, begroeid met allerlei grassen, leeuwentand en ander onkruid, en op groote klavervelden er naast. De schrijver ving daar binnen 24 dagen 18 „Unterformen” van *hyale*. Het artikel is ook verder de moeite van het lezen waard.

In de Ent. Zeitschrift Frankfurt-M., 22. Oktober 1934, vertelt Ph. G ö n n e r, dat gunstige jaren in Duitschland nog een 3e generatie opleveren in October. Hij zag die o.a. in 1915 „in den westlichen Ausläufern der Rhön” en in 1934 bij Bamberg.

Over waarnemingen in Nederland in Sept. en Oct. '34 kwamen geen berichten binnen; opgaven uit de 3 noordelijke provinciën ontbreken zelfs voor het geheele jaar. De heer Ceton, die de soort op 6 plaatsen waarnam, gelooft niet, „dat het dier meer algemeen dan normaal was, al zijn er jaren, dat men ze bijna niet ziet.” Maar, als we alle berichten samenvatten, krijgen we toch den indruk, dat *hyale* in 1934 bepaald meer is voorgekomen dan in de meeste jaren het geval is, zonder nog opvallend talrijk geweest te zijn. Zoodat de heer Lempke (l.c.) wel met recht over een „*hyale*-jaar van betekenis” kon spreken.

Twello, Jan. 1935.

H. COLDEWEY.

Eenige gegevens over de fauna van het eiland Goeree.

Tijdens een botanische excursie op het eiland Goeree en Overflakkee is een van ons in de gelegenheid geweest om *Microlepidoptera* te verzamelen. Aangezien de fauna van de Zuidhollandsche eilanden weinig onderzocht schijnt te zijn en wij over Goeree in het geheel geen gegevens hebben kunnen vinden, lijkt het ons de moeite loonend de resultaten van deze vangst hier te vermelden. Wij zullen het hebben over Goeree; op Overflakkee is niet verzameld.

Wij hopen hierdoor de aandacht van de entomologen op dit eiland te vestigen. Het is een interessant gebied, omdat het zoo weinig onderzocht is en zonder twijfel een rijke insektenfauna herbergt. Dit vermoeden wordt gesteund door het feit, dat er ook een rijke flora te vinden is. Prof. Th. Weevers, die een uitgebreide studie over den plantengroei van Goeree gemaakt heeft, vertelde ons, dat hij meer dan 600 plantensoorten hier heeft gevonden.

De geologische geaardheid van Goeree brengt mede, dat hier verschillende gebieden te vinden zijn, met de er bij behoorende, aan vormen rijke, plantenassociaties¹⁾. Zoo heeft Goeree een oude kern, een rest van wat vroeger kust was, die een tijd geleden van het vasteland geïsoleerd is geraakt en later met een laag aangewaaid zand is bedekt. Dit zand, afkomstig van oude duinen, is uitgeloogd en arm aan kalk en het draagt een kalkmijdende flora, zooals brem, dop- en struikheide, op de plaatsen nl., waar het niet ontgonnen is;

¹⁾ Meer gegevens over de flora en de bodemgesteldheid zijn te vinden bij Th. Weevers: De plantengroei van het eiland Goeree in verband met zijn bodem en geschiedenis. Nederl. Kruidkundig Archief, 1920.